

TÜRKİYE'NİN SİGARA NEDENİYLE ÖDEDİĞİ SAĞLIK BEDELİ

Prof. Dr. D. Ali Ercan

2012 başında Dünya nüfusu 7 milyarın üzerindedir; ortalama doğum oranı (kaba doğum hızı) binde 21 ve ortalama ölüm oranı (kaba ölüm hızı) binde 10 dolayında.. (yıllık nüfus artış oranı %1,1). Bir yılda yaklaşık 70 milyon insan ölüyor; bu ölümlerin kabaca %30'u kalp ve damar hastalıkları, %15 kadarı da kanser nedeniyle.. (kansere ölüm hızı yükseliyor..)

Dünya tıp otoritelerinin saptamalarına göre ölümlerin yaklaşık onda biri sigara nedeniyle imiş!! Dolayısıyla 2012 yılında yaklaşık 7 milyon insan "sigara nedeni"yle erken ölmüş olacak ! Dünya nüfusunun %1,2'sini oluşturan **Türkiye'de yılda yaklaşık 80 bin kişi sigara nedeniyle ölüyor** demektir..

Ayrıca bu istatistik veriden, sigaranın kanser veya kalp hastalığına yol açma olasılığının kabaca %20-25 arasında olduğu görülüyor. Buradan hareketle "Sigara nedeniyle yitirilen yaşam süresini" hesaplayabiliriz.

Bir toplulukta Doğum oranı (D) ve Ölüm oranı (Ö) biliniyorsa ortalama **yaşam süresi $Y = 2/(D+Ö)$** eşitliğinden kolayca hesaplanabilir..

Dünya genelinde kabaca $D=0,021$ ve $Ö=0,010$ ise, sigara içilmeyen bir dünyada $Ö=0,009$ olacaktı.. Dolayısıyla ortalama yaşam süresi, $2/0,030-2/0,031=2,2$ yıl daha uzun olacaktı.. Yani sigara nedeniyle dünya genelinde kişi başına yitirilen ömür ortalama 2,2 yıldır. Dünyada sigara içenlerin toplam nüfustaki oranları 1/5 dolayında alınır, **sigara içenlerin ömür yitdiklerinin ortalama 10 yıl olduğu söylenebilir.**

Bu hesapları Türkiye için yaptığımızda, **günde yaklaşık 225 yurttaşımızın sigara nedeniyle erken öldüğünü** görüyoruz. Ortalama yaşam süresinden her yıl ortalama on yıl daha erken ölen yurttaşlarımıza yapılan "yatırımın % 15'i boşa gidiyor" demektir. Kişi başına yıllık ulusal gelirin 25 katını yine kişi başına ortalama yatırım olarak var sayarsak;

Sigaranın neden olduğu erken ölümlerle Türkiye'nin yıllık maddi yitiği, $25 \text{ yıl} \times 8000 \text{ \$/yıl} \times \%15 \text{ kayıp/kişi} \times 80 \text{ 000 kişi} = 2,4 \text{ milyar \$}$ olarak hesaplanır.

İşin ilginç yanı, böyle bir zararı gerçekleştirmek için üste para ödemek gerekiyor !

Şöyle ki: Türkiye'de erişkin nüfusun yaklaşık ¼'ü (14 milyon insan) sigara kullanıyor. Kişi başı günde ortalama 1 \$ sigara gideri olsa, **yılda sigaraya ödenen, havaya duman olarak giden para 5 milyar \$** olur. Demek ki sigara içenler erkenden ölümlerle ülkeye yılda 2,4 milyar \$ zarar ettirmek için ayrıca 5 milyar \$ harcıyorlar... æ